

POSTANOWIENIE

8 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 8 kwietnia 2025 r. w Warszawie
wniosku B.W. i S.W.

o zbadanie spełnienia przez SSN Adama Rocha wymogów niezawisłości i
bezstronności w sprawie III CB 5/25

z powództwa O. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w
K.

przeciwko B.W., S.W., P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce
komandytowej w N., P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji w K. i
T.W.

o zapłatę

odrzuca wniosek.

(R.N.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 16 września 2024 r., Sąd Apelacyjny w Krakowie I Wydział Cywilny uwzględnił wniosek pozwanych T.W., B.W. i S.W. o zbadanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności i wyłączył sędziego Z.D. od rozpoznania sprawy.

Pismem z 7 października 2024 r., SSA Z.D., działając na podstawie art. 42a § 13 ustawy „prawo o ustroju sądów powszechnych” złożył wniosek o ponowne rozpoznanie wniosku powoda o stwierdzenie czy spełnia wymóg niezawisłości i bezstronności i wniósł o odrzucenie wniosku, ewentualnie o jego oddalenie.

Zgodnie z zarządzeniem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z 12 lutego 2025 r. przeprowadzono losowanie składu orzekającego do rozpoznania wniosku o zbadanie spełniania przez sędziego Sądu Apelacyjnego w Krakowie Z.D. wymogów niezawisłości i bezstronności. W drodze losowania ukształtował się następujący skład orzekający do rozpoznania wniosku w sprawie oznaczonej sygn. akt III CB 5/25:

Przewodniczący: Adam Roch

Sędziowie: 1. Maciej Kowalski

2. Leszek Bielecki

3. Dariusz Pawłyszcz

4. Adam Doliwa

przy czym sprawozdawcą w sprawie został sędzia Sądu Najwyższego: Maciej Kowalski.

W drodze losowania wyznaczono ponadto następujących zastępców członków składu orzekającego:

1. Agnieszka Żywicka

2. Bohdan Bieniek

Pozwani S.W. i B.W. we wniosku z 3 marca 2025 r, wnieśli o stwierdzenie, że sędziowie Sądu Najwyższego Adam Roch, Maciej Kowalski, Leszek Bielecki, Dariusz Pawłyszcz i Adam Doliwa, nie spełniają wymogów niezawisłości i bezstronności sędziowskiej oraz o wyłączenie wymienionych sędziów od rozpoznania sprawy, zawisłej na skutek wniosku pozwanych o badanie spełnienia przez Sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności z dnia 18 czerwca 2024 r. wniesionego przez pozwanych do Sądu Apelacyjnego w Krakowie, I Wydział Cywilny (sygn. akt: I ACa 836/24), a następnie wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy sędziego SSA Z.D..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Negatywna ocena wniosku z 3 marca 2025 r. o stwierdzenie braku spełniania przez sędziów wymogów niezawisłości i bezstronności, w zakresie podlegającym rozpoznaniu w sprawie, sygn. akt III CB 14/25, czyli w odniesieniu do sędziego

Sądu Najwyższego Adama Rocha wynika z braku przesłanki wymaganej przez art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, to jest wskazania i wykazania okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, które mogłyby otworzyć analizę i badanie wymogów niezawisłości i bezstronności sędziego.

Test niezawisłości sędziego w trybie określonym w art. 29 ustawy o Sądzie Najwyższym ma charakter indywidualny a nie generalny, podobnie jak procesowe wnioski o wyłączenie sędziego (art. 48, art. 49 k.p.c.).

Tak też należy rozumieć wskazane przez ustawodawcę „okoliczności towarzyszące jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu”.

Przez okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym należy rozumieć nie okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów (a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania), lecz indywidualne okoliczności powołania, odnoszące się do konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności (por. choćby postanowienia Sądu Najwyższego z 13 października 2023 r., III CB 44/23, z 6 marca 2024 r., III CB 18/24, z 4 października 2024 r., I ZB 54/24 i dalsze powołane w nich orzeczenia).

Z mocy ustawy okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności (*verba legis* art. 29 ust. 3 ustawy o Sądzie Najwyższym).

Sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom (art. 178 ust. 1 ustawy zasadniczej), dlatego kwestionowanie wymogów niezawisłości i bezstronności sędziego nie może być dowolne.

Ustrój i właściwość sądów oraz postępowanie przed sądami określają ustawy (art. 176 ust. 2 ustawy zasadniczej).

Zgodnie z porządkiem określonym w ustawie sędzia Adam Roch był sędzią Izby Dyscyplinarnej, a po jej zniesieniu nadal jest sędzią Sądu Najwyższego w Izbie Karnej.

Wniosek z 3 marca 2025 r. o stwierdzenie braku spełniania przez sędziów wymogów niezawisłości i bezstronności nie przedstawia żadnej okoliczności (sytuacji) dotyczącej postępowania sędziego Adama Rocha po jego powołaniu, która mogłaby być rozważana jako podstawa testu niezawisłości sędziego i wymagana przez art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym.

W odniesieniu do sędziego Adama Rocha wniosek poprzestaje na informacji o powołaniu na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego. Nie jest to wystarczające do uwzględnienia wniosku.

Oceny tej nie zmienia odwołanie się w dalszej części wniosku do orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz Sądów Europejskich, gdyż w trybie testu nie rozstrzyga się sporu o prymat prawa unijnego nad prawem krajowym w części dotyczącej wymiaru sprawiedliwości, choć w tym zakresie stanowisko Trybunału Konstytucyjnego jest jednoznaczne (zob. choćby wyroki: z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, z dnia 2 czerwca 2020 r., P 13/19; z dnia 7 października 2021 r., K 3/21; z dnia 24 listopada 2021 r., K 6/21; z dnia 23 stycznia 2022 r., P 10/19; z dnia 10 marca 2022 r., K 7/21). Skoro ustrój i właściwość sądów oraz postępowanie przed sądami określają ustawy (art. 176 ust. 1 Konstytucji), to uchwała Sądu Najwyższego nie mogła wyłączyć od orzekania określonej grupy sędziów, a tym bardziej indywidualnego sędziego.

Ocena ta jest aktualna także w odniesieniu do powołanych we wniosku uchwał Rady Ministrów, jako że zgodnie z ustawą zasadniczą Sądy i Trybunały są władzą odrębną i niezależną od innych władz (art. 173 ustawy zasadniczej).

Wskazany brak formalny wniosku uzasadnia odrzucenie wniosku na podstawie art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym.

(R.N.)

[a.ł])

